

Radenavond

Spreadingswet

29 mei 2024

**Regio Hart
van Brabant**

Radenavond 29 mei 2024

Van harte welkom

- Een veilig thuis
- Voor elke nieuwe inwoner
- In onze regio
- Met een eerlijke verdeling

**Regio Hart
van Brabant**

Introductie

- Landelijke regietafel Migratie en Integratie
- Provinciale Regietafel Flexibilisering Asielketen
- Regionale Regietafel 'van Opvang tot en met Integratie' (RRT)

Alle colleges vertegenwoordigd door wethouders en/of burgemeesters

**Regio Hart
van Brabant**

Introductie

Uitgangspunten Regionale Regietafel (RRT) in gezamenlijke raadsinformatiebrief van juli 2023:

- Collectieve aanpak als ware één gemeente
- Minimaal voor 60% de eigen taakstelling behalen
- Verevening/uitruil van opgaven is mogelijk
- Accenten huisvesting – zorg – onderwijs - inburgering
- Elke gemeente is aanspreekbaar op de opgave

**Regio Hart
van Brabant**

Introductie

Stand van zaken sinds RRT van 7 mei:

Opgaven Opvang uit Rijksbrief 25-4-2024			
	Asielopvang - incl amv opvang	Oekraïne opvang	Totale opvang opgave
Opgave landelijk	96.000	120.000	219.900
Provincie NB	14.689	16.255	31.521
Opgaven HvB	2.373	2.453	4.922

**Regio Hart
van Brabant**

Spreidingswet

Wet gemeentelijke taak mogelijk
maken asielopvangvoorzieningen

29 mei 2024

Krista van der Heijden

Agenda

1. Aanleiding en doel
2. Proces tot inwerkingtreding Spreidingswet
3. Elementen in de Spreidingswet
 - a. Verdeelsystematiek Spreidingswet
 - b. Formule verdeelsleutel
 - c. Uitkeringssystematiek Spreidingswet
 - d. Exploitatie opvanglocaties
4. Kleinschalige opvanglocaties
5. Wat betekent dit voor gemeenten
 - a. Exploitatie opvanglocaties
 - b. Overleg en samenwerking
 - c. Provinciale Regietafels (PRT's)

Aanleiding en doel

Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen (mei 2020)

- Een flexibel en effectief asielsysteem dat adequaat reageert op fluctuaties
- Dat kan rekenen op draagvlak in onze wijken, dorpen en steden
- Respecteert de spankracht van lokale gemeenschappen en besturen
- Gaat uit van regionale plaatsing (weinig verhuisbewegingen)
- Betere spreiding van asielopvang over Nederland = **Spreidingswet**
- Draagt bij aan tijdige en effectieve integratie van statushouders

Proces

- Uitvoeringsagenda Flexibilisering Asielketen : augustus 2020
- Bestuurlijke afspraken : augustus 2022
- Wet in consultatie gebracht : november 2022
- Consultatiereactie Wet + uitvoeringstoets VNG : december 2022
- Besluit en Specifieke uitkering (bonus) in consultatie gebracht : mei 2023
- **Resolutie VNG aangenomen** : juni 2023
- Consultatiereactie Besluit + uitvoeringstoets VNG : juli 2023
- Bespreking en besluitvorming Wet in Tweede Kamer : oktober 2023
- Wijzigingen wet – besluit – regeling n.a.v. moties/amendementen : oktober 2023
- Bespreking en besluitvorming Wet in Eerste Kamer : januari 2024
- Publicatie wet – besluit – regelingen : 1 februari 2024

Wet werd van kracht op 1 februari 2024

Elementen Spreidingswet

In wet en lagere wet- en regelgeving

1. Verdeelsystematiek (wet en besluit)
2. Formule indicatieve opgave gemeente: inwonersaantal + SES-WOA score (wet en besluit)
3. Uitkeringsystematiek (besluit en regeling)
4. Exploitatie door gemeente en kwaliteit (regeling)

Verdeelsystematiek Spreidingswet

Voor 1 Februari 2024

- Capaciteitsbesluit
 - Verdeling van plekken op basis van:
 - Inwonersaantal
 - SES-WOA Score
- Provinciale opgave
➤ Indicatieve opgave voor gemeenten

<https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/stcrt-2024-3320.html>

Februari - November

- Overleg PRT (*wie gaat welke plekken bieden?*)
- Huidige (duurzame) opvangplekken in beeld
- Realisatie plekken

Voor 1 November

- Commissaris vd Koning dient Provinciaal Plan in

72. Amendement van het lid Van den Brink c.s over het verlengen van de fase van vrijwilligheid (idem als concept amendement VNG / IPO)

75. Amendement van het lid Jasper van Dijk 36333-74 over een verdeling op basis van inwoneraantal en sociaaleconomische status van de gemeente

2 mogelijkheden

Optie 1

- Provinciaal plan voldoet aan opgave.
- Er zijn voldoende plekken gerealiseerd.
 - In het plan staan voldoende plekken aangewezen voor tijdige realisatie

Optie 2

- Provinciaal plan voldoet niet aan opgave.
- Gemeenten willen niet meewerken
 - Er zijn onvoldoende plekken gevonden
 - Er is geen provinciaal plan
 - Etc.

Voor 31 december

- Verdeelbesluit door minister (Staatssecretaris)

- Verdeelbesluit is conform Provinciaal Plan
- Geen aanwijzingen

- Géén (afdoende) Provinciaal Plan:**
- Minister wijst in verdeelbesluit gemeenten aan die de plekken moeten realiseren

6 maanden na het nemen van het verdeelbesluit moeten de locaties die in het verdeelbesluit staan, gerealiseerd zijn

Geen uitvoering van het plan:

- Escalatieladder Interbestuurlijk Toezicht (IBT)
- KAN uiteindelijk leiden tot dwang → aanwijzen en ingebruikname locatie

Voor 1 Februari 2026

- Capaciteitsbesluit
- Verdeling van plekken

Uitleg formules: Indicatieve opgave

Formule

$$(SES-WOA + 1) * iG/In = Wf$$

$$BO * Wf / TWf = Iv$$

Voorbeeld: Gemeente A (*veel inwoners en lage score*)

Inwonerspercentage

3,73%

SES-WOA score

-0,269 (< 0)

Inwonerspercentage na correctie SES-WOA score

2,70% (Wf)

Bij 96.000 gevraagde plekken

ca. 2.592 plekken

Waar vind je de SES-WOA score voor jouw gemeente?

<https://vng.nl/nieuws/cbs-publiceert-nieuwe-sociaaleconomische-score-van-wijken>

<https://www.cbs.nl/nl-nl/achtergrond/2022/14/statusscore-per-wijk-en-buurt-o-b-v-welvaart-opleidingsniveau-en-arbeid>

Uitkeringssystematiek Spreidingswet

Er zijn 3 soorten Uitkeringen

	Toelichting	Bedragen
1. Duurzame opvangplaatsen	<ul style="list-style-type: none">- Duurzame opvangplaatsen: opvangplaatsen die 5 jaar of langer beschikbaar worden gesteld.	<ul style="list-style-type: none">- Uitkering voor elke meerplek die geleverd wordt bovenop de gegeven opgave
2. Bijzondere opvangplaatsen	<ul style="list-style-type: none">- Opvangplaatsen van bijzondere aard- Bijvoorbeeld amv, aanmeldvoorziening, HTL	<ul style="list-style-type: none">- 2.000 per opvangplaats
3. 75% Uitkering	<ul style="list-style-type: none">- Als meer dan 75% van de provinciale opgave is behaald	<ul style="list-style-type: none">- Uitkering voor elke meerplek die geleverd wordt bovenop de gegeven opgave

Aanvraag elke 2 jaar mogelijk

Exploitatie opvanglocaties

Exploitatie door gemeente zelf (Regeling kwaliteit en exploitatie)

Gemeente wil opvanglocatie zelf exploiteren?

- Taken en verantwoordelijkheden verschuiven van COA naar gemeente
 - COA en de desbetreffende gemeente zullen daar afspraken over moeten maken.
-
- VNG: handreiking '*proces tot realisatie opvanglocatie asielzoekers*'
 - COA: informatie over het openen van een locatie.

Kleinschalige opvanglocaties

1. Geen wijzigingen in de wet

Wet zorgt niet voor mogelijk maken Kleinschalige opvang, dat was al mogelijk

2. Staatssecretaris heeft toegezegd dat kleinschalige opvang mogelijk is

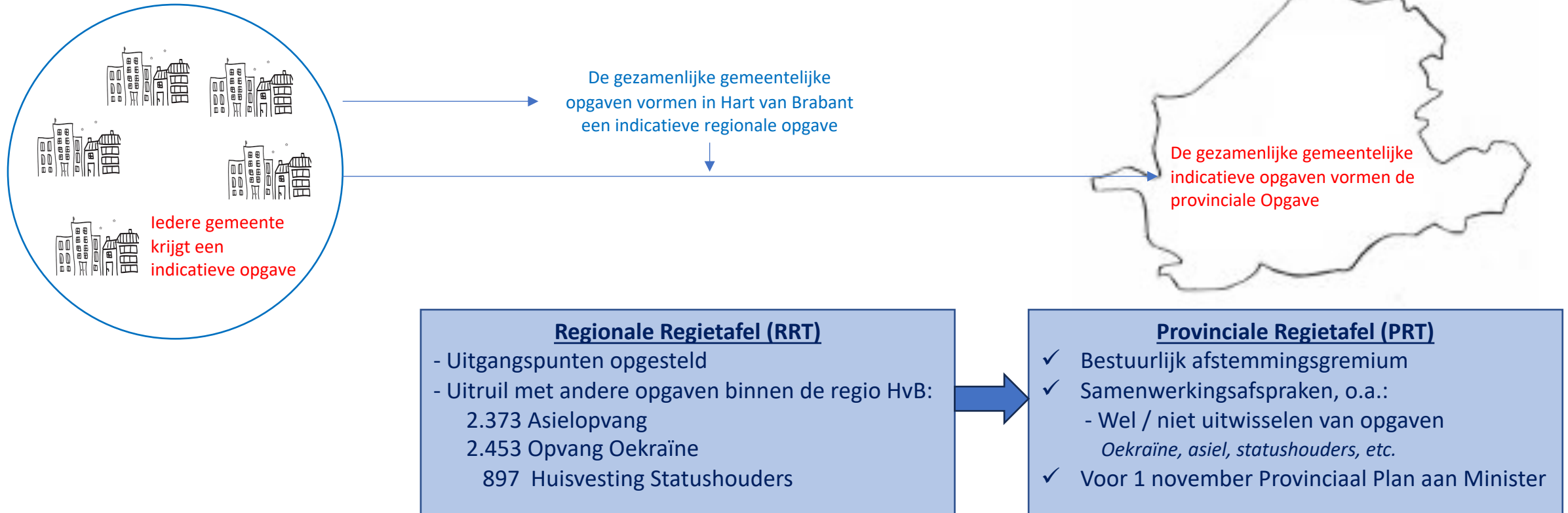
Wat betekent dit voor gemeenten?

Overleg en samenwerking

Resultaat: een uitvoerbaar en sluitend plan

- Provincie: géén wettelijke opvang taak
- Provincie: wél toezichtstaak taakstelling huisvesting statushouders
- Commissaris van de Koning (CdK):
 - Voorzitter PRT in de rol als rijksorgaan
 - Niet namens de provincie als bestuursorgaan

Provinciale Regietafels (PRT's)

Opvang asielzoekers, opvang Oekraïense ontheemden, huisvesting statushouders

- Vormgeving en samenstelling is vrij
- Uitvoering taken PRT (*niet overnemen taken gemeenten*)
- Verplichte uitvoering minimaal aantal taken, daar bovenop is vrij
 - Regie voeren op voorbereiding (aanjagen)
 - Ondersteuning gemeenten (faciliteren)

Regie op voorbereiding

- Voorbereiding, verslaglegging en monitoring PRT overleg;
- Inzicht geven in opgaven en realisatie door PRT-gemeenten;
- Voorbereiden, Opstellen en Vastellen Provinciaal Plan (iedere 2 jaar)
 - *verdeling van opvangplaatsen over gemeenten (streven naar evenwichtige verdeling)*
 - *met/zonder uitruil van opgaven*
 - *toekomstige opvang- en huisvestingslocaties inzichtelijk*
 - *plan van aanpak op fluctuaties*

BIJLAGEN

Dia's niet voor presentatie, maar als naslag

Uitkeringssystematiek Spreidingswet

Er zijn 3 soorten Uitkeringen / SPUK-regeling

	Toelichting	Bedragen
1. Duurzame opvangplaatsen	<ul style="list-style-type: none">- Duurzame opvangplaatsen: opvangplaatsen die 5 jaar of langer beschikbaar worden gesteld.- Niet langer criterium van 100 opvangplaatsen of meer om voor een uitkering in aanmerking te komen.- Hoogte uitkering verschilt:<ul style="list-style-type: none"><100 plekken>100 plekken	<ul style="list-style-type: none">- Uitkering voor elke meerplek die geleverd wordt bovenop de gegeven opgave.- 2.000 euro per meerplek bij >100 opvangplaatsen- 1.000 euro per meerplek bij <100 opvangplaatsen <p>Deze uitkering moet aangevraagd worden door de desbetreffende gemeente Aanvraag van de uitkering bij JenV via een formulier: <i>formulier voor zomer gereed</i></p>
2. Bijzondere opvangplaatsen	<ul style="list-style-type: none">- Opvangplaatsen van bijzondere aard- De periode van 5 jaar beschikbaar stellen is geen eis hierbij- Voor deze opgave geldt geen ondergrens van 100 plekken- Bijvoorbeeld amv, aanmeldvoorziening, HTL	<ul style="list-style-type: none">- 2.000 per opvangplaats <p>Uitkering ambtshalve uitgekeerd / aanvragen. Indien aanvragen: <i>formulier voor zomer gereed</i></p>
3. 75% Uitkering	<ul style="list-style-type: none">- Als meer dan 75% van de provinciale opgave is behaald- Alle opvangplaatsen tellen mee, ook de opvangplaatsen waar al een uitkering voor is ontvangen- De vaste verdeling van deze uitkering is:<ul style="list-style-type: none">- 15% voor de provincie- 85% voor de gemeenten die de opvangplekken bieden	<ul style="list-style-type: none">- 1.500 euro per meerplek en enkel voor de gemeenten die plekken bieden.- Deze uitkering wordt NIET uitgekeerd aan betreffende gemeente als gemeente uitkering 1. (duurzame opvangplaatsen) ook heeft ontvangen. Gemeente moet dus keuze maken.- De uitkering wordt WEL uitgekeerd als de gemeente enkel uitkering 2 heeft ontvangen. Uitkering 1 en 3 worden beide uitgekeerd. <p>Deze uitkering wordt automatisch uitgekeerd door het rijk Uitgekeerd na ommekomst van de wetscyclus van 2 jaar</p>

Belangrijk voor gemeenten die meer plekken bieden dan hun indicatieve opgave

- ✓ Voor welke uitkering komt de gemeente in aanmerking
 - Keuze maken tussen uitkering 1 of uitkering 3
- ✓ Bespreking lokaal en aan de PRT te bespreken (eventueel ook aan de RRT)
- ✓ Lokale besluitvorming voor aanvraag uitkering bij JenV via een daarvoor nog te ontwikkelen formulier

Aanvraag elke 2 jaar mogelijk

Exploitatie opvanglocaties

Exploitatie door COA

Taken en verantwoordelijkheden COA

- Beoordelen geschiktheid van een locatie (locatieonderzoek)
- Inrichten van een locatie voor bewoning
- Toegang tot gezondheidszorg
- Verzekeringen
- (faciliteren van) Vervoer
- Verstrekkingen (leefgeld, reiskosten etc.)
- Begeleiding via diverse [programma's](#)
- Voorinburgering (aanbodplicht)
- Facilitair (schoonmaak, beveiliging)
- Financiën

Taken en verantwoordelijkheden Gemeente

- Aanbieden geschikte locaties (zie hiervoor COA.nl/vastgoed)
- Betrekken omwonenden, ondernemers etc. (i.s.m. COA)
- Ruimtelijke procedures
- Openbare orde
- Onderwijs aan leerplichtige kinderen
- Onderwijshuisvesting (Ohba – regeling)
- Jeugdhulp

- De VNG heeft een [handreiking](#) 'proces tot realisatie opvanglocatie asielzoekers' beschikbaar
- Op de website van COA is ook [informatie](#) te vinden over het openen van een locatie.

Exploitatie door gemeente zelf (*Regeling kwaliteit en exploitatie*)

Indien een gemeente een opvanglocatie zelf wil exploiteren zullen taken en verantwoordelijkheden, die in de huidige situatie bij het COA liggen, kunnen verschuiven naar de gemeente. COA en de desbetreffende gemeente zullen daar afspraken over moeten maken.

[Kamerstukken](#) Eerste Kamer der Staten-Generaal 36333 nr. C

- *Het is voorzien dat de asielzoekers ook onder de Regeling Medische zorg Asielzoekers (RMA) vallen*
- *Voorts is het aan gemeenten om de medische zorg verder vorm te geven binnen de normen van de Opvangrichtlijn*

- *Afwegingskader en Toolkit voor exploitatie door gemeenten: **beschikbaar voor zomer 2024** (nadere duiding over wat dit echt behelst (in uitvoering))*

Exploitatie opvanglocaties

Aangenomen moties Tweede Kamer

MOTIE VAN DE LEDEN KOEKKOEK EN PODT Voorgesteld 27 september 2023

constaterende dat de ACVZ en de ROB stellen dat er een ijzeren voorraad van opvangcapaciteit noodzakelijk is, die zowel structureel als in geval van een crisis ingezet kan worden;

overwegende dat langjarige locaties bijdragen aan deze stabiliteit;

overwegende dat het COA heeft aangegeven dat vijf jaar onvoldoende is om duurzaam te investeren in locaties, personeel en een meerwaarde voor de omgeving;

*verzoekt de regering gemeenten zo veel mogelijk te stimuleren om in **opvangplekken** te voorzien voor een periode van **minimaal tien jaar**,*

MOTIE VAN DE LEDEN KOEKKOEK EN CEDER Voorgesteld 27 september 2023

constaterende dat de opvangrichtlijn bindende kwaliteitseisen stelt aan de opvang, maar de specifieke noden van kwetsbare groepen hierin niet volledig zijn opgenomen;

overwegende dat de Nationale ombudsman, de Kinderombudsman, UNICEF, Kind in azc, VluchtelingenWerk, LGBT Asylum Support en andere organisaties aanbevelingen hebben gedaan over het opnemen van specifieke kwaliteitskaders voor kwetsbare groepen, zoals kinderen, lhbt'ers en mensen met een beperking;

van mening dat de huidige situatie in de (crisis)noodopvang te allen tijde voorkomen moet worden;

*verzoekt de regering bij het opstellen van de kwaliteitskaders specifiek **rekening te houden met de belangen van kwetsbare groepen** en de aanbevelingen van de organisaties daarbij als uitgangspunt te nemen,*

MOTIE VAN DE LEDEN CEDER EN BISSCHOP Voorgesteld 27 september 2023

overwegende dat het voor integratie en lokaal draagvlak voor de opvang van asielzoekers bevorderlijk is als er contact is tussen bewoners van opvanglocaties en de lokale gemeenschap;

overwegende dat maatschappelijke organisaties daarbij een rol kunnen spelen;

verzoekt het kabinet om bij het opzetten van een opvanglocatie het COA **proactief lokale maatschappelijke organisaties, kerken en vrijwilligersorganisaties te laten betrekken** bij de invulling van dagbesteding van asielzoekers,

Kleinschalige opvangvoorzieningen

Aangenomen Motie Perin-Gopie c.s. (Eerste Kamer)

16 januari 2024

Constaterende dat de nood hoog is en we snel een duurzame oplossing nodig hebben om uit de opvangcrisis te komen;

Overwegende dat kleinschalige opvang vele malen goedkoper is dan crisisnoodopvang;

Overwegende dat kleinschalige opvang op meer draagvlak kan rekenen in gemeenten;

Constaterende dat het (zeker voor mensen uit kwetsbare groepen) beter is als mensen verblijven in een kleinschalige opvang;

Overwegende dat er vanuit de gemeente dan ook veel meer inwoners bereid zijn om vrijwillig de mensen in de opvang te helpen en onderdeel te laten maken van de gemeenschap, wat de integratie ten goede komt en overlast voorkomt;

verzoekt de regering om ook duurzame **kleinschalige opvang** actief te **stimuleren** en tevens de **belemmeringen** - in nog uit te werken lagere regelgeving - **weg te nemen**;

Verzoekt de regering daarnaast te bevorderen dat het realiseren van concrete kleinschalige opvang **expliciet aan bod komt in alle PRT's**

Tweejaarlijkse cyclus

